T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2018 / 658
KARAR NO : 2019 / 21
KARAR TR : 28.1.2019

ÖZET : Hastanede kanser tedavisi görmekte iken vefat eden eşinin tedavisi sırasında ilave fark ücreti adı altında ve SGK mevzuatına aykırı şekilde kendilerinden tahsil edildiği belirtilen bedelin iadesi istemiyle açılan davanın, 5510 sayılı Yasa ve bu Yasa dayanak alınarak çıkarılan Genel Sağlık Sigortası İşlemleri Yönetmeliği kapsamında ADLİYARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Z. E.
Vekili : Av.U. G.
Davalı : M.Sağlık ve Eğitim Hizmetleri A.Ş. (İstanbul M. Üniversitesi)
Vekilleri : Av. Av. H. A., Av. D. D.B., Av. D. A.

O L A Y : Davacı vekili; müvekkilinin eşi G. E.'nin davalıya bağlı bir işletme olan M. M.Hastaneler Kompleksinde kanser tedavisi gördüğünü, 07.02.2015 tarihinde hastanede vefat ettiğini; tedavi süresince SGK mevzuatına aykırı şekilde, çeşitli isimler adı altında tedavinin faturalandırıldığını ve müvekkilinden tahsil edildiğini; müvekkilinin fatura bedellerini hastanın tedavisinin aciliyetine binaen, kendi adına kayıtlı kredi kartından ödediğini; müvekkilinin, kanser hastalarından ilave fark ücretinin alınmayacağını öğrenmesi üzerine Hastaneye başvurduğunu, ancak herhangi bir geri dönüş yapılmadığını; bunun üzerine davalıyı Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı, İstanbul Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü, Cibali Sağlık Sosyal Güvenlik Merkezine şikayet ettiğini; yapılan araştırmada, Sosyal Güvenlik Kurumu mevzuatına aykırı olarak 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yönetmeliğince ilave ücret alındığının tespit edildiğini ve davalıya uyarı gönderildiğini; ancak kurum mevzuatında yasal olamayan ilave ücretin kurumca davalının alacaklarından mahsup edilip ödenemeyeceğinin belirtildiğini ifade ederek; davalıya ödenen 29.750 TL.nin, dava tarihinden itibaren yasal faiziyle birlikte iadesine karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açılmıştır.

İSTANBUL ANADOLU 1.ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ:5.12.2017 gün ve E:2016/380, K:2017/385 sayı ile, "(…) Tetkik edilen dosya kapsamı bütün olarak değerlendirildiğinde; Öncelikli mesele davalının yargı yoluna ilişkin itirazın çözülmesi olup bu kapsamda yapılan değerlendirme bakımından davalı hastanede verilen tedavi hizmetinden zarar gördüğü iddiasıyla açılan eldeki davanın adli yargı yerinde mi yoksa idari yargı yerinde mi görülmesi gerektiği noktasında toplanmaktadır.

Anayasanın 130.maddesinin 2.fikrasında, kanunda gösterilen usul ve esaslara göre, kazanç amacına yönelik olmamak şartı ile vakıflar tarafından, Devletin gözetim ve denetimine tabi yükseköğretim kurumları kurulabileceği belirtildikten sonra; aynı maddenin son fikrasında, vakıflar tarafından kurulan yükseköğretim kurumlarının mali ve idari konular dışındaki akademik çalışmaları, öğretim elemanlarının sağlanması ve güvenlik yönlerinden, Devlet eliyle kurulan yükseköğretim kurumları için Anayasada belirtilen hükümlere tabi olduğu kurala bağlanmıştır.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 3/c maddesinde, vakıflar tarafından yüksek öğretim kurumu açılabileceği kabul edilmiş, aynı maddenin (d) bendinde, ayrım yapılmaksızın, üniversitelerin kamu tüzel kişiliğine sahip oldukları belirtilmiştir. Anılan Kanun'un 5/f maddesinde, üniversitelerin kalkınma plan ve programlarının ilke ve hedefleri doğrultusunda ve yükseköğretim planlaması çerçevesinde Yükseköğretim Kurulunun görüşü veya önerisi üzerine kanunla kurulacağı belirtilmiş olup; aynı Kanun'un 7/d maddesinde, Devlet kalkınma planlarının ilke ve hedefleri doğrultusunda ve yükseköğretim planlaması çerçevesi içinde, yeni üniversite kurulmasına ve gerektiğinde birleştirilmesine ilişkin öneri ve görüşlerin Milli Eğitim Bakanlığına sunulması, bir üniversite içinde fakülte, enstitü ve yüksekokul açılmasına, birleştirilmesi veya kapatılması ile ilgili olarak doğrudan veya üniversitelerden gelecek önerilere dayalı kararlar almak ve gereği için Milli Eğitim Bakanlığına sunmak Yükseköğretim Kurulunun görevleri arasında sayılmıştır. Anılan Kanun'un Ek 2.maddesinde, vakıfların kazanç amacına yönelik olmamak şartıyla ve mali ve idari hususlar dışında akademik çalışmalar, öğretim elemanlarının sağlanması ve güvenlik yönlerinden bu Kanunda gösterilen esas ve usullere uymak kaydıyla yükseköğretim kurumları kurabilecekleri düzenlenmiş olup; Ek 6.maddesinde, kurulacak yükseköğretim kurumunun, vakıf tüzel kişiliği dışında ayrı bir tüzel kişiliğe sahip olacağı; Ek 15.maddesinde, vakıf tüzelkişiliğinin herhangi bir şekilde nihayete ermesi halinde, vakıf yükseköğretim kurumu tüzelkişiliğinin devam edeceği ve vakıf tarafından yükseköğretim kurumu tüzelkişiliğine tahsis edilen her türlü taşınır ve taşınmaz mal, araç-gereç, malzeme, para ve ekonomik değeri olan hakların yükseköğretim kurumunun mülkiyetine geçeceği, bu durumda vakıf yükseköğretim kurumu mütevelli heyeti üyeleri ile yükseköğretim kurumu yöneticilerinin seçilmesi yetkisinin, Yükseköğretim Kurulunun olumlu görüşü üzerine Vakıflar Genel Müdürlüğünce bir başka vakfa devredileceği, vakıf yükseköğretim kurulunun faaliyetlerinin durdurulması halinde durdurulma süresince, kapatılması halinde ise temelli olarak, kurumun idaresinin Yükseköğretim Kurulunca eğitim ve öğretimi sürdürmek veya tamamlamak üzere uygun bir Devlet yükseköğretim kurumunun vesayetine verileceği hükme bağlanmıştır.

Vakıf üniversiteleri, kazanç amacı olmamak şartı ile mali ve idari konular dışında akademik çalışmalar, öğretim elemanlarının sağlanması ve güvenlik yönlerinden Devlet eliyle kurulan yükseköğretim kurumları için Anayasada belirtilen hükümlere tabi olarak Yükseköğretim Kurulunun görüş ve önerisi üzerine kanunla, tüzelkişiliği haiz olmak üzere kurulmakta olup; bu tüzel kişiliğin de, gerek 2809 sayılı Kanun hükümleri ve gerekse Anayasa Mahkemesi kararı uyarınca kamu tüzel kişiliği niteliğinde olduğu tartışmasızdır.

İdari rejime dayalı olarak düzenlenmiş bulunan Türkiye'nin yönetim yapısında, kamu tüzel kişiliği idari yargının görev alanının belirlenmesinde kullanılan ölçütlerden bir tanesidir. Kamu tüzel kişilerinin kuruluş amacı kamu yararı; faaliyet konuları ise, kamu hizmetidir.

Bu haliyle kamu tüzel kişisi olarak kanunla kuruldukları ve kamu hizmeti sundukları tartışmasız olan vakıf üniversitelerinin hastanelerinin, Devlet üniversiteleri hastanelerinden farklı tutulması hukuken olanaksızdır. Bu bağlamda, sağlık hizmetinin sunulmasından kaynaklanan zararların da, tazmin sorumluluğunun doğup doğmadığının, idari yargı yerince hizmet kusuru ilkesi kapsamında incelenerek karar verilmesi gerekir,(T.C. YARGITAY Hukuk Genel Kurulu ESAS NO: 2014/13-566 -KARAR NO: 2015/1339)

Bu kapsamda, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 02.06.1017 tarihli cevabi yazısı gereğince, M. Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi ile davalı Özel M. Mega Hastaneleri Kompleksi arasında sağlık hizmetlerinin beraber yürütülmesi bakımından protokol imzalandığı, 12.11.015-10.11.2020 tarihlerini kapsar şekilde 03.02.2012 tarih ve 12092 sayılı 533 numaralı ruhsat verildiği, imzalanan protokolün dördüncü bölümünün 1,2 ve 3. kısımlarında ilgili üniversite öğretim elemanları ve personelinin hastanede görevlendirildiği, yapılan hizmetin bir bütün olarak yapıldığı, sözleşme ile fiziki yer tahsisinin yanında öğretim elmanı ve personel bütünlüğünün de olduğu, davacının eşi olan Gülşen'in tedavisinde üniversite doktorlarının da görev aldığı anlaşılmakla hastanın üniversite bünyesinde tedavi gördüğü kanaati oluşmuş olup bu doğrultuda yargılama bakımından mahkememizin görevli olmadığı yönünde değerlendirme yapılmış buna ilişkin aşağıdaki hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM: Neden ve kanıtları yukarıda açıklandığı üzere;

1-Mahkememizin görevsiz olduğu anlaşıldığından mahkememizin GÖREVSİZLİĞİ'ne; bu nedenle HMK 114/1-B ve 115..maddeleri gereğince davanın USULDEN REDDİNE,

2-Görevli yargı yolunun İdare Yargı olduğunun TESPİTİNE…" karar vermiş, bu karar istinaf yoluna başvurulmaksızın kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

İSTANBUL 3.İDARE MAHKEMESİ: 12.7.2018 gün ve E:2018/708 sayı ile, "(…)Somut uyuşmazlıkta, davacının asıl ve temel iddiası; eşinin davalı hastanede kanser tedavisi gördüğü sırada, davalı tarafından, usulüne uygun olmayan yol ve yöntemlerle kendisinden fazla ilaç ücreti tahsil edilmesine ilişkin olduğu, kendisinden Kanun uyarınca aslında alınmaması gereken ilaç ücretinin alındığı, aynı ücretin, hem kendisinden hem de Sosyal Güvenlik Kurumundan tahsil edildiği, oysa SGK Mevzuatına göre ek ilaç ücretinin kendisinden alınmaması gerektiği iddiasına dayandırıldığı; davacının iddiasının, klasik bir alacak davası niteliğinde olduğu, davacı ile davalı arasında Borçlar Hukuku'nda düzenlenen vekalet sözleşmesi veya Borçlar Hukuku kapsamındaki bir başka tip sözleşmeye dayalı bir ilişki olduğu, davacının temel iddiasının da, sözleşmenin karşı tarafının kendisinden fazlaca ücret tahsil ettiği, kendisi üzerinden haksız yere gelir elde ettiği veya haksız yere zenginleştiği iddiası olduğu; davalı Hastane ile Hastanenin bağlı olduğu Üniversite arasındaki protokolün, somut uyuşmazlığın niteliğini değiştirmeyeceği; davacının, eşi ile ilgili sağlık kamu hizmetinin kusurlu işlendiğine, eşinin sağlık hizmetinin yanlış yapıldığına, davalı kurumun tıbbi hizmetini eksik ve hatalı yaptığına ilişkin bir iddiasının bulunmadığı; diğer bir anlatımla; davacının, hizmet kusuruna veya davalının tıbbi hatasına dayalı olarak zarar gördüğüne dair bir iddiasının olmadığı; temel ve asıl iddiasının, kendisinden fazla ve yersiz ücret tahsil edildiğine ilişkin olduğu; böyle bir iddiaya dayalı uyuşmazlığın görüm ve çözüm yerinin de özel hukuka dayalı uyuşmazlıkların ve alacak davalarının görüldüğü ve çözüldüğü Adli Yargı Kolu olduğu, İdari Yargı Kolu'nun, somut uyuşmazlığın görüm ve çözümünde görevli olmadığı sonuç ve kanaatine varıldığından;

1-) Mahkememizin somut olayın görüm ve çözümünde görevsiz olduğuna,

2-) Uyuşmazlığın görüm ve çözümünde, görevsizlik kararı veren Adli Yargı yerinin (Asliye Hukuk Mahkemesinin) görevli olduğuna,

3-) Somut uyuşmazlıktaki görev sorununun giderilmesi ve görevli yargı kolunun belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine,

4-) Uyuşmazlık Mahkemesi'nin görev hususundaki kararına kadar yargılamanın ertelenmesine, Uyuşmazlık Mahkemesi kararının beklenmesine…" karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, Hicabi DURSUN'un Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Süleyman Hilmi AYDIN, Aydemir TUNÇ ve Nurdane TOPUZ'un katılımlarıyla yapılan 28.1.2019 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesinde öngörülen şekilde Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulduğu ve sonuçta usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacının, davalı Hastanede kanser tedavisi görmekte iken vefat eden eşinin tedavisi sırasında ilave fark ücreti adı altında ve SGK mevzuatına aykırı şekilde kendilerinden tahsil edildiği belirtilen toplam 29.750.00-TL'nin

ödeme tarihinden itibaren işleyecek olan yasal faizi ile birlikte iadesi istemiyle açılmıştır.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel SağlıkSigortası Kanununun "Sağlık hizmetlerinin sağlanma yöntemi ve sağlık giderlerinin ödenmesi" başlıklı 73.maddesinde; "Bu Kanuna göre sağlık hizmetleri, Kurum ile yurt içindeki veya yurt dışındaki sağlık hizmeti sunucuları arasında yapılan sözleşmeler yoluyla ve/veya bu Kanun hükümlerine uygun olarak genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin sözleşmesiz sağlık hizmeti sunucularından satın aldıkları sağlık hizmeti giderlerinin ödenmesi suretiyle sağlanır.

Kamu idaresi sağlık hizmeti sunucuları dışındaki vakıf üniversiteleri dahil sözleşmeli sağlık hizmeti sunucularınca, Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonunca belirlenen sağlık hizmetleri bedeline ek olarak, genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü oldukları kişilerden sağlık hizmeti sunucularının giderleri ve ürettikleri sağlık hizmetlerinin maliyetleri, yapılan sübvansiyonlar gibi kriterler dikkate alınarak bu bedellerin iki katına kadar alınabilecek ilave ücretin tavanını belirlemeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.(1) Bu tavan dahilinde alınabilecek ilave ücret oranları Kurumca belirlenir. Ancak (…)(2) 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin (4), (6) ve (8) numaralı alt bentleri kapsamında sayılanlar ile bakmakla yükümlü oldukları kişiler ile aynı maddenin onikinci, onüçüncü ve ondördüncü fıkraları kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılan kişilerden ilave ücret alınamaz. Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonunca belirlenen eşdeğer ilaçların, azami fiyatı ile kişinin talep ettiği eşdeğer ilacın fiyatı arasında oluşacak fark ve optik için tavan uygulanmaz ve bu fıkra kapsamında değerlendirilmez.(2)(3)(4)

Kamu idaresi sağlık hizmeti sunucuları ise otelcilik hizmeti ile dördüncü fıkrada belirtilen istisnai sağlık hizmetleri dışında, sağladıkları sağlık hizmetleri için genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerden ilave ücret talep edemez. (Mülga ikinci cümle: 21/1/2010-5947/19 md.) (…) (Ek cümleler: 21/5/2013-6486/4) Ancak yükseköğretim kurumlarına ait sağlık hizmeti sunucularında öğretim üyeleri tarafından mesai saatleri dışında bizzat verilen sağlık hizmetleri için Kurumca belirlenmiş sağlık hizmetleri bedelinin, poliklinik muayenelerinde bir katını, diğer hizmetlerde yüzde ellisini geçmemek üzere, üniversite yönetim kurulu kararıyla öğretim üyelerinin unvanları itibarıyla belirlenen miktarda ilave ücret alınabilir. Ancak alınacak ilave ücret bir defada asgari ücretin iki katını geçemez. Bu oranları bir katına kadar artırmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir. Kurum bu fıkra kapsamında ilave ücret alınamayacak sağlık hizmetlerini belirlemeye yetkilidir.(4)

Sözleşmeli sağlık hizmeti sunucuları, Kurumca belirlenmiş standartların üstündeki talepleri karşılayan otelcilik hizmetleri ile hayati öneme sahip olmama ve alternatif tedavilerin bulunması gibi hususlar göz önüne alınarak Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonu tarafından belirlenen istisnai sağlık hizmetleri için, genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerden belirlenen hizmet fiyatlarının üç katını geçmemek üzere ilâve ücret alabilir. Sözleşmeli sağlık hizmeti sunucuları, Kurumca ödenecek sağlık hizmeti bedellerinin yayımlanmasını takiben otuz gün içinde ilâve ücret ödemeleri için belirlenen tavanlar dahilinde belirledikleri sağlık hizmeti fiyatlarını kuruma bildirmek zorundadır. Sözleşmeli sağlık hizmeti sunucuları fiyat değişikliklerini 5 iş günü içinde Kuruma bildirirler. Tavanlar dahilinde de olsa Kurumca belirlenen süreden önce bu fiyatlarını artıramazlar.

Kurum, provizyon işlemlerini yürütmek üzere sağlık hizmeti sunucularının mahallinde provizyon merkezi açabilir ve personel çalıştırabilir. Sözleşmeli sağlık hizmeti sunucuları, bu amaçla Kuruma uygun bağımsız mekân tahsis etmek zorundadır.

Acil haller dışında sözleşmesiz sağlık hizmeti sunucularından kişilerce satın alınan sağlık hizmeti bedelleri Kurumca ödenmez.

Sözleşmesiz sağlık hizmeti sunucularından acil hallerde alınan sağlık hizmeti bedeli, 72 nci madde gereği sözleşmeli sağlık hizmeti sunucuları için belirlenen bedeller esas alınarak genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilere fatura karşılığı ödenir. Sözleşmeli ve sözleşmesiz sağlık hizmeti sunucuları, acil hallerde, sözleşmeli sağlık hizmetleri sunucuları ise Kurumun belirlediği sağlık hizmetleri için genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerden veya Kurumdan herhangi bir ilave ücret talep edemez.

Kurum, bu Kanunun birinci fıkrasında belirtilen yöntemler dışında, kamu idarelerince verilecek sağlık hizmetlerini götürü bedel üzerinden hizmet alım sözleşmesiyle de sağlamaya yetkilidir. Kamu idaresi sağlık hizmeti sunucuları, sözleşmede belirtilen götürü bedel karşılığında genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilere sözleşme kapsamında verilmesi gereken her türlü sağlık hizmetini sunmakla yükümlüdür ve sözleşmede belirtilen götürü bedel dışında Kurumdan veya genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerden Kanunda belirtilen ilave ücretler ve katılım payları dışında ayrıca bir bedel talep edemez. Götürü bedel üzerinden hizmet alım sözleşmesiyle temin edilen hizmetler için Kuruma ayrıca fatura ve dayanağı belge gönderilmez. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Sağlık Bakanlığı ile müştereken belirlenir.

Sağlık hizmeti sunucuları, genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin sağlık hizmetlerinden yararlanmaya müstahak olup olmadığını, Kurumun elektronik veya diğer ortamlarda sağlayacağı yöntemlere uygun olarak kontrol etmek ve belgelemek zorundadır.

(Ek fıkra: 4/7/2012-6353/84 md.) 3713 sayılı Kanuna göre aylık bağlanmış maluller, 5434 sayılı Kanunun 56 ncı maddesi veya 2330 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) ve (f) bentlerinde sayılanlardan 3713 sayılı Kanun kapsamına giren olaylar sebebiyle aylık bağlananlar ile 3713 sayılı Kanun kapsamına girmese dahi başkasının yardımı ve desteği olmaksızın yaşamak için gereken hareketleri yapamayacak derecede malul olan vazife ve harp malullerinin sağlık kurulu raporuyla ihtiyaç duydukları her türlü ortez/protez ve diğer iyileştirici araç ve gereçler herhangi bir kısıtlama getirilmeksizin Kurumca karşılanır. (Ek cümle: 20/8/2016-6745/61 md.) 3713 sayılı Kanun kapsamına girmese dahi atış, tatbikat veya diğer ateşli silah yaralanmaları nedeniyle malul olan vazife ve harp malullerinin de sağlık kurulu raporuyla ihtiyaç duydukları her türlü ortez, protez ve diğer iyileştirici araç ve gereçler herhangi bir kısıtlama getirilmeksizin Sosyal Güvenlik Kurumunca karşılanır. (Değişik cümle: 10/9/2014-6552/49 md.) Ancak, 72 nci maddede belirtilen usullere göre bedelleri karşılanacak olan bu kapsamdaki ürünler, garanti süresi kapsamında veya aynı

amaca yönelik ürün talepleri Kurum tarafından yayınlanan ürün listelerinden, yine Kurum tarafından belirlenen usul ve esaslara göre karşılanır.

(Ek fikra: 4/7/2012-6353/84 md.) Genel sağlık sigortalısı ile bakmakla yükümlü olduğu kişilerden, 3713 sayılı Kanunun 21 inci maddesinde sayılan olaylara maruz kalmaları nedeniyle yaralananlar, tedavileri sonuçlanıncaya veya maluliyetleri kesinleşinceye kadar geçen süre içerisinde verilen sağlık hizmetleri ve diğer haklardan aynı Kanuna göre aylık bağlanmış olanlar gibi yararlandırılırlar.

(Ek fikra: 10/9/2014-6552/ 49 md.) Kurum, fatura denetimi konusunda kriterler koymaya, alternatif geri ödeme modelleri oluşturmaya ve bu konularda tespitler ve denetimler yapmaya ve/veya yaptırmaya, buna bağlı olarak hizmet alımı yapmaya yetkilidir.

(Ek fikra: 10/9/2014-6552/ 49 md.) Kurum, gerçek veya tüzel kişilerden; ödeme kapsamındaki sağlık hizmetleri ve/veya ürün listelerine girmek için yapılan başvurulardan asgari ücretin yirmi katını geçmemek üzere başvuru ücreti, ilaç hariç olmak üzere diğer tıbbi malzeme ve ürünlerden listelerde kalmak için asgari ücretin üç katını geçmemek üzere yıllık aidat, fiyat düşüş talepleri hariç olmak üzere listelerdeki değişiklik taleplerinden her bir işlem için asgari ücret tutarını geçmemek üzere işlem ücreti, kamu kurumu niteliğinde tüzel kişiliği haiz meslek kuruluşları ile yapılan protokollere dayalı sözleşmeler hariç olmak üzere sözleşme imzalamak için asgari ücretin on katını geçmemek üzere sözleşme ücreti alabilir, bu ücretleri imal ve ithal ürün gruplarına göre farklılaştırabilir. Bu fikranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurumca belirlenir.

Sağlık hizmeti satın alma sözleşmelerinin hazırlanması ve akdedilmesi, sağlık hizmeti giderlerinin ödenmesi ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usûl ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir." hükmüne;

Aynı Kanunun "Uyuşmazlıkların çözüm yeri" başlıklı 101.maddesinde, "Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür." hükmüne;

Öte yandan, sağlık yardımları Sosyal Güvenlik Kurumunca karşılanan ve kapsam maddesinde tanımlanan kişilerin, sağlıklı kalmalarını, hastalanmaları halinde sağlıklarını kazanmalarını, iş kazası ile meslek hastalığı, hastalık ve analık sonucu tıbben gerekli görülen sağlık hizmetlerinin karşılanmasını, iş göremezlik hallerinin ortadan kaldırılmasını veya azaltılmasını temin etmek amacıyla Kurumca finansmanı sağlanan sağlık hizmetleri, yol, gündelik ve refakatçi giderlerinden yararlanma esas ve usulleri ile bu hizmetlere ilişkin Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonunca belirlenen Kurumca ödenecek bedellerin bildirilmesi amacıyla ve 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu, 5510 sayılı Kanun ve "Genel Sağlık Sigortası İşlemleri Yönetmeliği" hükümleri çerçevesinde düzenlenmiş olan "Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliği"nin "1.9 - İlave ücret/1.9.1 - İlave ücret alınması" maddesinde; "(1) (Değişik:RG-18/3/2014-28945)[8] İlave ücret alınması uygulamasında;

a) Kurumla sözleşmeli; vakıf üniversiteleri ile özel sağlık kurum ve kuruluşlarınca; Kurumca belirlenen oranı geçmemek kaydıyla kişilerden ilave ücret alınabilir.

b) Yükseköğretim kurumlarına ait sağlık hizmeti sunucularında (Mülga ibare:RG-26/11/2016-29900)[76] (...) öğretim üyeleri tarafından mesai saatleri dışında bizzat verilen sağlık hizmetleri için Kurumca belirlenmiş sağlık hizmetleri bedelinin bir defada asgari ücretin iki katını geçmemek üzere, poliklinik muayenelerinde en fazla iki katı, diğer hizmetlerde en fazla bir katı kadar ilave ücret alınabilir. (Ek cümle:RG-25/7/2013-29071) Sağlık Bakanlığı ve bağlı kuruluşlarına ait sağlık tesisleri ve üniversitelere ait ilgili birimlerin birlikte kullanımına ilişkin protokolü bulunan sağlık hizmeti sunucularında öğretim üyeleri tarafından ilave ücret alınamaz.

c) (a) ve (b) bentlerinde belirtilen sağlık hizmeti sunucularınca SUT ve eklerinde yer alan sağlık hizmetleri işlem bedellerinin tamamı üzerinden Kuruma fatura edilebilen tutarlar esas alınarak kişilerden ilave ücret alınabilir. Ancak SUT eki EK-2/B, EK-2/C, EK-2/Ç listelerinde yer alan işlemlerin bedellerine ilave olarak Kuruma ayrıca faturalandırılabilen (Değişik ibare:RG-24/12/2014-29215)[27] tıbbi malzeme, ilaçlar ve kan bileşenleri ile SUT eki EK-2/A Listesindeki tutarlara dahil olan işlemler için ayrıca ilave ücret alınamaz.

(2) İlave ücretler, genel sağlık sigortalıları veya bakmakla yükümlü olunan kişilerce ve/veya sağlık kurum/kuruluşlarınca Kurumdan talep edilemez.

(3) Kurumla sözleşmeli eczaneler, eşdeğer ilaçların azami fiyatı ile kişinin talep ettiği eşdeğer ilacın fiyatı arasında oluşacak fark ücretini, Kurumla sözleşmeli optisyenlik müesseseleri de kişinin talep ettiği görmeye yardımcı malzemenin bedeli ile Kurumca ödenen görmeye yardımcı malzeme bedeli arasında oluşacak fark ücretini kişilerden talep edebileceklerdir. Bu fark ücreti ilave ücret olarak değerlendirilmez.

(4) Sağlık hizmeti sunucularınca, Kurumca finansmanı sağlanmayan sağlık hizmetleri için talep edilen ücretler, ilave ücret olarak değerlendirilmez.

(5) Sağlık hizmeti sunucusu, sunduğu sağlık hizmetleri öncesinde, alacağı ilave ücrete ilişkin olarak hasta veya hasta yakınının yazılı onayını alır. Bu yazılı onay alınmadan, işlemler sonrasında herhangi bir gerekçe ileri sürerek ilave ücret talebinde bulunamaz.

(6) (Değişik:RG-4/2/2018-30322)[102] Hastanın acil servislerde 24 saat içinde stabilizasyonu esastır. Hastanın acil servise başvurusundan itibaren 24 saat içinde stabilize edilerek ilgili kliniğe yatışı ya da başka bir sağlık hizmeti sunucusunun yataklı kliniğine sevk edilmesiyle acil hal sona erer. Acil servislerden kabul edilerek doğrudan uygulanan acil girişimsel işlemler ile 24 saat içinde acil gözlem ünitelerinde uygulanan tüm sağlık hizmetleri için ilave ücret alınamaz. Hastadan ilave ücret alınabilmesi için hastaya/hasta yakınına acil halin sona erdiğine ve müteakip işlemlerin ilave ücrete tabi olduğuna ilişkin "Acil Halin Sona Ermesine İlişkin Bilgilendirme Formu" (EK-1/D) kullanılarak, yazılı bilginin imza karşılığı verilmesi zorunludur.

(7) (Değişik:RG-4/2/2018-30322)[102] Kurumla sözleşmeli/protokollü vakıf üniversiteleri ile özel sağlık kurum ve kuruluşları, aynı başvuru numarası altında yatarak tedavilerde yapılan Kurumca karşılanan sağlık hizmeti bedellerinin toplamının 100 (yüz) TL'yi aşması halinde, bu hizmetleri ve varsa ilave ücret tutarını gösterir, SUT eki "Hastaya Sunulmuş Olan Hizmetleri ve İlave Ücreti Gösterir Belge" yi (EK-1/B) en geç hastanın taburcu olduğu tarihte hastaya vermek zorundadır. Söz konusu bilgiler aynı süreler içerisinde elektronik ortamda da verilebilir." ;

"1.9.2 - İlave ücret alınmayacak kişiler" maddesinde " (Değişik:RG-25/3/2017-30018)[81]

(1) (Değişik cümle:RG-21/3/2018-30367)[106] Aşağıda belirtilen kişilerden hiçbir ilave ücret alınamaz.

a) 1005 sayılı Kanun hükümlerine göre şeref aylığı alan kişiler ile bakmakla yükümlü olduğu kişilerden,

b) 2330 sayılı Kanun hükümlerine göre aylık alan kişiler ile bakmakla yükümlü olduğu kişilerden,

c) Harp malûllüğü aylığı alanlar ile 3713 sayılı Kanun kapsamında aylık alanlar ile bakmakla yükümlü olduğu kişilerden,

ç) Tedavileri sonuçlanıncaya veya maluliyetleri kesinleşinceye kadar; 3713 sayılı Kanunun 21 inci maddesinde sayılan olaylara maruz kalmaları nedeniyle yaralananlar.,

d) 5510 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin onikinci fıkrasında belirtilen kişilerden,

e) 5510 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin onüçüncü ve ondördüncü fıkraları kapsamında genel sağlık sigortalısı (Değişik ibare:RG-4/2/2018-30322)[102] sayılan kişiler ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerden.";

"1.9.3 - İlave ücret alınmayacak sağlık hizmetleri" maddesinde "(1) (Değişik birinci cümle: RG-12/11/2013-28819) Aşağıda belirtilen sağlık hizmetleri için hiçbir ilave ücret alınamaz. (Ek ikinci cümle: RG-12/11/2013-28819) (Değişik:RG-30/8/2014-29104) Ancak; Yükseköğretim kurumlarına ait sağlık hizmeti sunucularında (Mülga ibare:RG-14/7/2016-29770)[54] (...) öğretim üyesi tarafından verilen 18 yaşını doldurmamış çocuklar hariç olmak üzere; SUT eki EK-2/B ve EK-2/C Listesindeki (Değişik ibare:RG-18/2/2017-29983)[80](Değişik ibare: RG-9/9/2017-30175) İşitsel implant işlemleri için ilave ücret alınabilir. (Değişik cümle: RG-18/6/2016-29746)[51] Ayrıca Yükseköğretim kurumlarına ait sağlık hizmeti sunucularında öğretim üyesi tarafından verilen SUT'un 2.1.1 numaralı maddesi kapsamındaki sağlık hizmetleri ve (Mülga ibare:RG-14/7/2016-29770)[54] (...) kardiyovasküler (Mülga ibare:RG-14/7/2016-29770)[59] (...) cerrahi işlemler için de ilave ücret alınabilir.

a) Acil servislerde verilen ve SUT eki EK-2/B Listesinde yer alan 520.021 kod numaralı "Yeşil alan muayenesi" adı altında Kuruma fatura edilebilen sağlık hizmetleri hariç olmak üzere, acil haller nedeniyle sunulan sağlık hizmetleri,

b) Yoğun bakım hizmetleri,

c) Yanık tedavisi hizmetleri,

ç) Kanser tedavisi (radyoterapi, kemoterapi, radyo izotop tedavileri),

d) Yenidoğana verilen sağlık hizmetleri,

e) Organ, doku ve kök hücre nakillerine ilişkin sağlık hizmetleri,

f) Doğumsal anomaliler için yapılan cerrahi işlemlere yönelik sağlık hizmetleri,

g) Hemodiyaliz tedavileri,

ğ) (Değişik:RG-25/7/2013-29071) Kardiyovasküler (Mülga ibare:RG-14/7/2016-29770)[59] (...) cerrahi işlemler. (İstisnai sağlık hizmetlerinde belirtilen işlemler hariç)

h) (Ek: RG-12/11/2013-28819) SUT eki EK-2/B ve EK-2/C Listesindeki (Değişik ibare:RG-18/2/2017-29983)[80] (Değişik ibare:RG-9/9/2017-30175) İşitsel implant işlemlerinden.

ı) (Ek:RG-25/3/2017-30018)[84] (Mülga:RG-5/7/2018-30469 Mükerrer)

i) (Ek:RG-8/6/2017- 30090)[85] (Mülga:RG-5/7/2018-30469 Mükerrer)

j) (Ek:RG-5/7/2018-30469 Mükerrer) SUT eki EK-2/G Listesinde yer alan işlemler ile bu işlemlere ilişkin sunulan sağlık hizmetlerinden,";

"1.9.4-Otelcilik hizmetlerinde ilave ücret uygulaması" maddesinde; "(1) Sözleşmeli/protokollü sağlık kurumları, asgari banyo, TV ve telefon bulunan; 2 yataklı odalarda sundukları otelcilik hizmetleri için SUT eki EK-2/B Listesinde 510.010 kod ile yer alan "Standart yatak tarifesi" işlem bedelinin 1,5 katını, tek yataklı odalarda ise 3 katını geçmemek üzere kişilerden ilave ücret alabilir. Günübirlik tedavi kapsamındaki işlemler sırasında verilen otelcilik hizmeti için ise en fazla SUT eki EK-2/B Listesinde yer alan "Gündüz yatak tarifesi" işlem bedelinin 3 katına kadar ilave ücret alınabilir. SUT eki (Değişik ibare: RG-12/11/2013-28819) EK-1/C Listesinde yer alan istisnai sağlık hizmetlerinde otelcilik hizmetleri için ayrıca ilave ücret uygulanmaz.;

"1.9.5-İstisnai sağlık hizmetlerinde ilave ücret uygulanması" maddesinde; "(1) Sözleşmeli/protokollü sağlık kurum ve kuruluşları, Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonu tarafından belirlenen ve SUT eki "İstisnai Sağlık Hizmetleri Listesi" nde (EK-1/C) yer alan istisnai sağlık hizmetleri için genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerden SUT eki listelerde yer alan işlem bedellerinin 3 katını geçmemek üzere ilave ücret alabilir.

(2) Sözleşmeli/protokollü sağlık kurum ve kuruluşları istisnai sağlık hizmeti olarak belirlenen işlemler için; yanında (*) işareti olup olmadığına bakılmaksızın EK-2/C Listesinden, işlemin sadece EK-2/B Listesinde yer alması halinde ise EK-2/B Listesindeki işlem bedelleri üzerinden ilave ücret alabilir." düzenlemelerine yer verilmiştir.

Dava konusu talep ve iddialara ilişkin olarak davalı vekili tarafından verilen savunma dilekçesinde; davacının eşinin halsizlik ve kilo kaybı şikayeti ile 14.01.2015 tarihinde, bir Vakıf Üniversitesi olan İstanbul M. Üniversitesi – M. Mega Hastaneler Kompleksi - Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesi Hematoloji bölümüne başvurduğunu; yapılan tetkikleri sonrasında, kendisinde lösemi (ALL) hastalığı saptandığını, tedavisi için hematoloji servisine yatışı yapıldığını; hasta ve yakınlarının bilgisi dahilinde kemik iliği nakil tedavisi ve izlemi ile lösemi remisyon indüksiyon ve konsolidasyon işlemi uygulanmasına karar verilerek tedavisine başlandığını; hastanın reçete ile 31.01.2015 tarihinde taburcu edildiğini; tedavi izlemi için 27.02.2015 tarihinde tekrar hematoloji servisine yatışı yapılarak tedavisine devam edildiğini; 28.02.2015 tarihinde hastaya kemik iliği aspirasyonu ve biyopsi işlemi uygulandığını; kemik iliği nakil tedavisi devam etmekte olan hastanın 07.05.2015 tarihinde vefat ettiğini; davacının eşinin, lösemi hastalığı ile ilgili tedavisinin, M. Üniversitesi Hastanesinde, Hematoloji bölümündeki tek kişilik, özel banyo ve tuvaletli, hijyenik şartları tam olarak sağlanmış kemoterapi odasında uygulandığını; hastaya kemik iliği nakil tedavisi ve işlemi dışında ayrıca lösemi remisyon indüksiyon ve konsolidasyon işlemi uygulandığını; bu işlemin SGK paket program ödemeleri dışında olduğunu, belirlenmiş yasal ödeme için ek ödemenin hasta ve davacının bilgi ve onayı ile alındığını; kemik iliği toplama ve otolog nakil işlemlerinin paket program dahilinde olduğunu, davacıdan hiçbir ücret alınmadığını; davacı tarafın, eşine uygulanan tedavi giderlerinden paket program dışında kalan yasal ödeme için alınan ek ücretin usulsüz olarak alındığı iddiası ile Bimer sistemine de başvurduğunu; Sosyal Güvenlik Kurumu Bakanlığı İstanbul Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü Cibali Sağlık Sosyal Güvenlik Merkezi'nin cevabi yazısının içeriğinden de anlaşılacağı gibi, davacının iddia ettiği şekilde "ilave ücret alındığının tespit edildiği" yönündeki tespitin bulunmadığını, yalnızca genel uygulama hakkındaki bilgi verildiğini; ayrıca davacının onayı ve bilgisi dahilinde alınan ilave ücretlerin yasal ve Sosyal Güvenlik mevzuatına uygun olduğunu; Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa istinaden çıkarılan ve 1 Ekim 2008 tarihinden itibaren yürürlüğe giren Tebliğ ile, genel sağlık sigortalısı hastalardan "acil ve ciddi sağlık tehdidinin bulunduğu durumlar için sosyal güvenlik kurumu ile sözleşmeli özel sağlık hizmet sunucuları tarafından ilave ücret talep edilmemesidir. Kanser tedavilerinde sadece radyoterapi, kemoterapi ve radyo izotop tedavilerinde ilave ücret alınmaz. Bunun dışında kanser tedavisine yönelik olarak yapılan, muayene, cerrahi işlem, tetkik tahliller gibi hususlardan ilave ücret alınabilir." şeklinde olduğunu, bunun dışında tüm tedavilerde olduğu gibi, burada da otelcilik hizmetinde de ilave ücret alınabilmesine imkan tanındığını; 12.10.2013 tarih ve 28793 sayılı Resmi Gazetede yürürlüğe giren 16.09.2013 tarih ve 5385 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile vakıf üniversiteleri dahil sözleşmeli özel sağlık hizmeti sunucularının fark ücret alabilmesine imkan tanındığını; hastanın tedavisi için bir çok tıbbi sarf malzemesi ve ilaç kullanıldığını, tetkikler yapıldığını, diğer her türlü tıbbi hizmetlerin

sunulduğunu, üstelik bu hizmetlerin, özel oda ve lüks sınıf ayrıcalığı ile sunulduğunu, yapılan her bir uygulamanın da davacının talep ve kabullündeki hususlardan olduğunu ifade ederek; davanın reddinin gerektiği savunulmuştur.

Konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile somut olay birlikte irdelendiğinde; davacının, davalı Hastanede kanser tedavisi görmekte iken vefat eden eşinin tedavisi sırasında kendilerinden, SGK mevzuatına aykırı şekilde ilave fark ücreti adı altında ücret alındığı iddia edilerek, ödendiği belirtilen toplam 29.750.00-TL'nin ödeme tarihinden itibaren işleyecek olan yasal faizi ile birlikte iadesi istemiyle dava açıldığı; bu davada, davacı/vekili tarafından tedavinin gerektiği gibi yapılıp yapılmadığı, ölüm olayında davalı Hastanenin hizmet kusurunun bulunup bulunmadığı iddiasına yer verilmediği; uyuşmazlığın, hastaneden alınan sağlık hizmeti sırasında, hangi koşullarda, hangi miktarda ve kimler tarafından, ilave ücret ödeneceği ya da ödenmeyeceğine ilişkin bulunduğu; bu konunun ise, 5510 sayılı Yasada ve bu Yasa dayanak alınarak çıkarılan Genel Sağlık Sigortası İşlemleri Yönetmeliğinde düzenlendiği görüldüğünden; uyuşmazlığın, anılan Yasanın "Uyuşmazlıkların çözüm yeri" başlıklı 101.maddesinde yer alan, "Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür." hükmü kapsamında, adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle davanın görüm ve çözümü adli yargı yerinin görevine girdiğinden İstanbul 3.İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile İstanbul Anadolu 1.Asliye Hukuk Mahkemesinin 5.12.2017 gün ve E:2016/380, K:2017/385 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle İstanbul 3.İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile İstanbul Anadolu 1.Asliye Hukuk Mahkemesinin 5.12.2017 gün ve E:2016/380, K:2017/385 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA 28.1.2019 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Aydemir	Nurdane
AYDIN	TUNÇ	TOPUZ